Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos:

Apsauga nuo vandens taršos, prieglobstis gamtai, ekosisteminės paslaugos ūkininkui

Tai nedirbami 3-5 m pločio ruožai šalia vandens telkinių. Lietuvoje jiems taikomos specialios žemės naudojimo sąlygos, apribojančios žemės dirbimą, tręšimą ir kitas žemės ūkio praktikas. Pagrindinė juostų funkcija – apsaugoti vandens telkinius nuo maisto medžiagų, azoto (N) ir fosforo (P), taršos. Juostos augalija taip pat sulaiko nuplaunamas dirvožemio daleles, pristabdo pesticidų dreifą, augalų šaknys apsaugo krantą nuo erozijos. Apsaugos juostų plote – įprastai būdinga geresnė vandens infiltracija, o tai padeda mažinti potvynių riziką. Efektyviai apsaugos juostai svarbu tanki, mišri augalija su skirtingomis šaknų sistemomis. Taip pat aktualus periodinis šienavimas, o biomasė turi būti išvežama.

KITI PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTŲ TEIKIAMI PRIVALUMAI:

- Suteikia buveines, t.y., maitinimosi, prieglobsčio ir veisimosi vietas paukščiams, vabzdžiams, įskaitant kenkėjų priešus ir vabzdžius apdulkintojus.
- Padeda palaikyti stabilesnę vandens temperatūrą, svarbią žuvims ir kitiems vandens organizmams.
- Veikia kaip ekologiniai koridoriai, padedantys gyvūnams judėti tarp buveinių.
- Įvairina kraštovaizdį ir padeda išsaugoti pakrančių estetinę vertę.

KODĖL VERTA IŠSAUGOTI AR PASODINTI MEDŽIUS IR KRŪMUS?

Apsaugos juostose auganti sumedėjusi augalija giliau įsišaknija, padeda stabilizuoti krantus, mažina eroziją ir padeda geriau sulaikyti maisto medžiagas. Geriausiai veikia ne viena augalijos rūšis, o prie vietos sąlygų prisitaikę įvairūs augalai, kurie gali teikti dar ir kitų privalumų: paukščius viliojantys (ornitochondriniai) krūmai suteikia žiemojantiems paukščiams maisto ir prieglobstį, žolinių augalų įvairovė – namai vabzdžiams.

DRENAŽAS – KODĖL APSAUGOS JUOSTOS NE VISADA VEIKIA?

Drenuotuose laukuose dalis vandens su ištirpusiais nitratais gali apeiti apsaugos juostą, todėl juostos efektyvumas bus mažesnis ir reikalingi papildomi sprendimai, pavyzdžiui: perforuoto perskirstymo vamzdžio įrengimas prieš juostą arba kitos kraštovaizdžio lygmens priemonės.